

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Facultat de Geografia i Història

**MÀSTER EN PATRIMONI CULTURAL: IDENTIFICACIÓ,
ANÀLISI I GESTIÓ**

MEMÒRIA DE PRÀCTIQUES CURRICULARS.

**ASSOCIACIÓ CULTURAL CAMPANERS DE
LA CATEDRAL DE VALÈNCIA. ARXIU DE
CAMPANAES.**

Alumna: Ángela López Sapiña.

Professor: Josep Montesinos Martínez.

Tutor Empresa: Francesc Llop i Bayo.

Assignatura: Pràctiques Externes.

Curs: 2023-2024.

ÍNDIX

1. INTRODUCCIÓ.....	2
2. IDENTIFICACIÓ DE L'EMPRESA	3
3. DESCRIPCIÓ DEL SECTOR D'ACTIVITAT	4
4. DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS	6
5. OBJECTIUS	9
6. CONCLUSIÓ. VALORACIÓ PERSONAL.	11

1. INTRODUCCIÓ

La realització de pràctiques professionals és un component essencial en la formació acadèmica de qualsevol estudiant. Aquest treball, presenta la memòria de pràctiques realitzades en l'Associació Cultural de Campaners de la Catedral de València, on vaig tindre l'oportunitat de viure una experiència fonamental per a consolidar els coneixements teòrics adquirits durant la meua carrera i per a desenvolupar habilitats pràctiques en un entorn real de treball.

L'arxiu és una institució clau en la conservació, gestió i difusió del patrimoni documental. Durant la meua estada, vaig tindre l'ocasió d'involucrar-me en diverses tasques que abarquen des de l'organització i classificació de documents fins a la digitalització i preservació de materials històrics. Les tasques dutes a terme no sols em van permetre aplicar els conceptes assumits en classe, sinó que també em van proporcionar una visió integral del funcionament i els desafiaments que enfronten els arxius en l'actualitat.

En quant a l'estructuració de la memòria, s'han dividit els continguts en diversos apartats clau. En primer lloc, es presenta la identificació de l'empresa, on es descriu breument la seua història i l'estructura organitzativa. A continuació, s'ofereix una descripció del sector d'activitat, proporcionant un context sobre l'empresa.

Pel que fa a l'apartat d'objectius, s'expliquen els propòsits personals i professionals que es pretenien aconseguir amb aquestes pràctiques, i s'avalua en quina mesura es van aconseguir. L'anàlisi inclou una reflexió sobre les competències desenvolupades i els coneixements adquirits.

Finalment, la conclusió resumeix els punts més rellevants de l'experiència, destacant les principals aportacions de les pràctiques a la formació de l'estudiant i suggerint possibles àrees de millora per a futures experiències similars.

2. IDENTIFICACIÓ DE L'EMPRESA

La institució on he realitzat les meues pràctiques ha estat en l'Associació Cultural de Campaners de la Catedral de València, és una entitat cultural de gran rellevància, constituïda en 1989, que es dedica a la preservació i promoció de la tradició de tocar les campanes de manera manual. Conformada per un gremi de més de 220 membres, aquesta associació no sols es destaca per la seua activitat sonora en les catedrals valencianes, on realitza les seus interpretacions anualment, sinó també pel seu compromís amb l'estudi i la conservació d'aquest antic art.

És important recordar que les campanes, quan es conserven adequadament, mantenen la seua sonoritat intacta al llarg dels segles, representant així la forma més antiga de música viva i el so més elevat i ressonant de la vida comunitària.

L'associació no s'oposa a la mecanització de les campanes, sempre que es complisquen tres condicions fonamentals: la conservació o restauració de les instal·lacions originals, la reproducció fidel dels tocs tradicionals i la garantia que no s'impedisca el toc manual. És crucial considerar el conjunt format pel campanar, les campanes, les instal·lacions i els tocs com un únic instrument d'ús comunitari. Aquest conjunt ha de ser preservat i mantingut en funcionament, reconeixent-lo com un element patrimonial singular que mereix ser conservat en tota la seua integritat i esplendor.

Els membres de l'associació no es limiten únicament a tocar les campanes; també estan involucrats activament en la investigació i següidament de les restauracions d'aquests instruments. El seu treball inclou el coneixement detallat de les campanes, l'ús adequat de les tècniques tradicionals i la difusió de les característiques úniques que converteixen a aquest instrument en un element essencial del patrimoni cultural.

A través de la seua dedicació, l'Associació busca assegurar que les generacions futures compreguen i valoren la importància d'aquesta tradició, garantint així la seua continuïtat i rellevància en el món contemporani.

3. DESCRIPCIÓ DEL SECTOR D'ACTIVITAT

El meu treball en les pràctiques ha tingut lloc en l'Ermita de Santa Llúcia [Fig.1], on es situa l'arxiu de l'Associació de campaners. Ací tenen part de la documentació que es conserva de la Fàbrica de Campanes de Salvador Manclús, contenen informació comercial, administrativa i tècnica de la fàbrica. L'arxiu preserva documents que abasten des d'aproximadament 1940 fins a 1985. No obstant això, els registres posteriors a aquesta data i fins a 1993 es van extraviar durant les obres del jardí.

La Fàbrica de campanes i fabricació de rellotges de torre de Salvador Manclús, emblemàtica en la tradició campanera valenciana té una història que reflecteix tant el mestratge artesanal com es desafiaments empresarials del seu temps. Fundada per Manuela Roses Vidal, qui va establir els fonament d'aquesta indústria, la direcció inicial de la fàbrica va estar a càrrec del seu fill, Manuel Roses Santos, des de 1940 fins a 1949.

[Fig.1] Ermita de santa Llúcia. Carrer del Hospital, 15, Ciutat Vella, València.

[Fig.2] Publicitat de l'empresa al voltant dels anys 70.

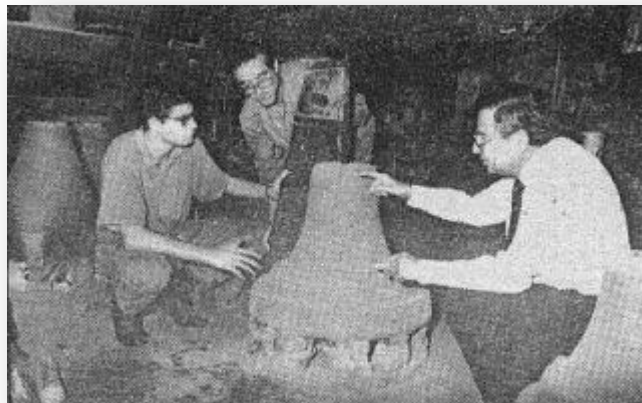
En 1949, la direcció de la fàbrica va passar breument a Manuel Tormo Tormo, qui va estar al capdavant durant un curt període eixe mateix any. Posteriorment, la responsabilitat va ser transferida

a Salvador Manclús Andrés, marcant el començament d'una nova era per a la fàbrica. Sota la direcció de Manclús Andrés, la fàbrica no sols va mantindre, sinó que també va ampliar el seu prestigi, innovant en tècniques de fosa i expandint el seu mercat.

La continuïtat d'aquesta tradició artesanal va ser assegurada per Salvador Manclús Aparisi, fill de Salvador Manclús Andrés, qui va prendre el comandament de la fàbrica en 1949. Durant la seua gestió, que es va estendre fins a 1993, l'empresa va enfrontar i va superar diversos reptes, adaptant-se als canvis tecnològics i de mercat mentre mantenia la qualitat artesanal que caracteritzava a les seues campanes. Aquest període va ser crucial per a la consolidació de la fàbrica com un referent en la producció de campanes, tant a Espanya com a l'estranger.

No obstant això, en 1993, la fàbrica va enfrontar seriosos problemes financers, acumulant deutes amb Hisenda. Aquesta situació va portar a l'embargament de l'empresa i a l'acomiadament dels seus treballadors. En un esforç per mantindre viva la tradició i protegir els seus mitjans de vida, els antics empleats van fundar Indústries Manclús S. C. V. (Societat Cooperativa Valenciana). Mentre l'embargament no es feia efectiu, van continuar treballant en l'antiga fàbrica, intentant preservar la continuïtat de la seua labor artesanal.

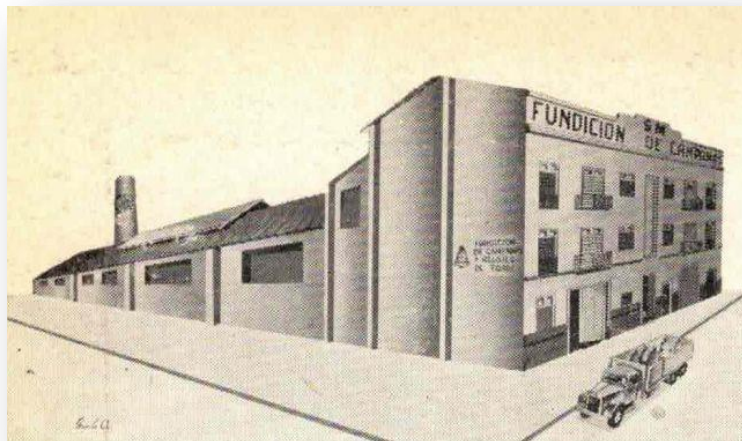
A partir de 1997, la fàbrica original de Salvador Manclús va ser demolida, i el terreny va ser transformat en un jardí que inclou una entrada de metre, simbolitzant el canvi i la modernització de la zona.

[Fig. 3] Fotografia dels senyors Manclús al costat del motle d'una campana. 1989.

[Fig.4] Antiga fosa de campanes d'Indústries Manclús que hi havia en la senda d'Albors, just al costat del jardí d'Aiora (que es veu al fons).

[Fig. 5] Vista exterior de los talleres y fàbrica.

4. DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS

Abans de començar les pràctiques, em vaig reunir amb Francesc, qui m'acompanyaria i guiaria durant tot el període de pràctiques. La jornada va començar amb una visita a l'Ermita de santa Llúcia, la qual alberga l'arxiu on realitzaria les pràctiques.

Em va mostrar l'ermita detalladament, narrant la seua història i ressaltant la importància cultural i arquitectònica. Durant la visita, vaig adquirir coneixements sobre la seua construcció, les diverses etapes per les quals ha passat al llarg dels anys, i el seu paper en la comunitat.

Després de la visita a l'ermita, ens dirigim a l'arxiu que es troba en el mateix edifici. Vam recórrer les diferents estades, mentre Francesc m'explicava la funció de cadascuna i com s'integraven en el procés de gestió i conservació dels documents. Finalment, arribem a l'oficina principal, on s'emmagatzemen i organitzen tots els documents conservats. Seguidament, em va mostrar els documents específics amb els quals anava a treballar, que inclouen l'arxiu de campanes de les foranies de Roses i Manclús, així com els propis de l'Associació de Campaners de la Catedral de València.

Aquest recorregut inicial va ser fonamental per entendre la totalitat de la documentació que tindria l'oportunitat de treballar. En aquest departament, envoltat d'una àmplia quantitat de documents històrics i contemporanis, exerciria les meues tasques de digitalització i catalogació durant les meues pràctiques.

[Fig.6]Arxiu

[Fig.7]Arxiu

Vaig iniciar les meues pràctiques el 9 d'abril i les vaig concloure el 14 de maig. Durant aquest període, el meu horari s'estructurava de dilluns a dimecres, de 10.00 a 14.00h, assistia presencialment a l'arxiu per a dur a terme la digitalització de documents. Els dijous i divendres, treballava des de casa, durant aquests dies em dedicava a l'edició de fotografies i a l'elaboració de fitxes de catalogació per a la pàgina web de la institució.

La primera de les tasques que havia de dur a terme consistia en la digitalització dels documents utilitzant un escàner. Una vegada completat aquest procés, el següent pas seria marcar amb un llapis un punt al costat de la numeració corresponent de cada document. La marca servia com un indicador clar de que el document ja havia sigut digitalitzat, facilitant així l'organització.

Les imatges generades per l'escàner s'emmagatzemaven en una unitat USB. Era essencial aquesta pràctica, ja que posteriorment les imatges havien de ser sotmeses a un procés d'edició.

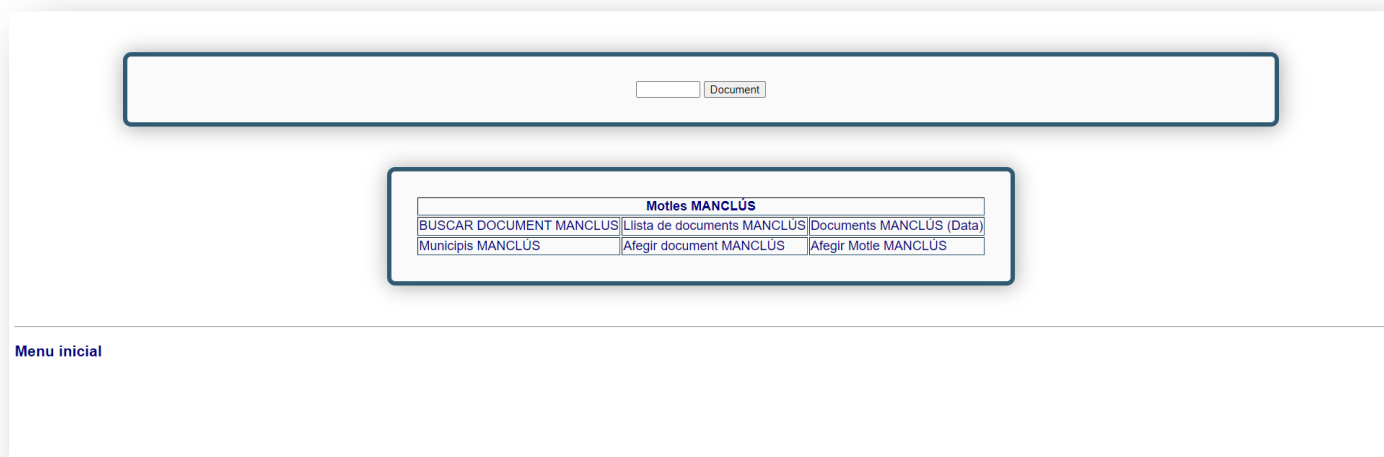

[Fig.8] Digitalització de la documentació.

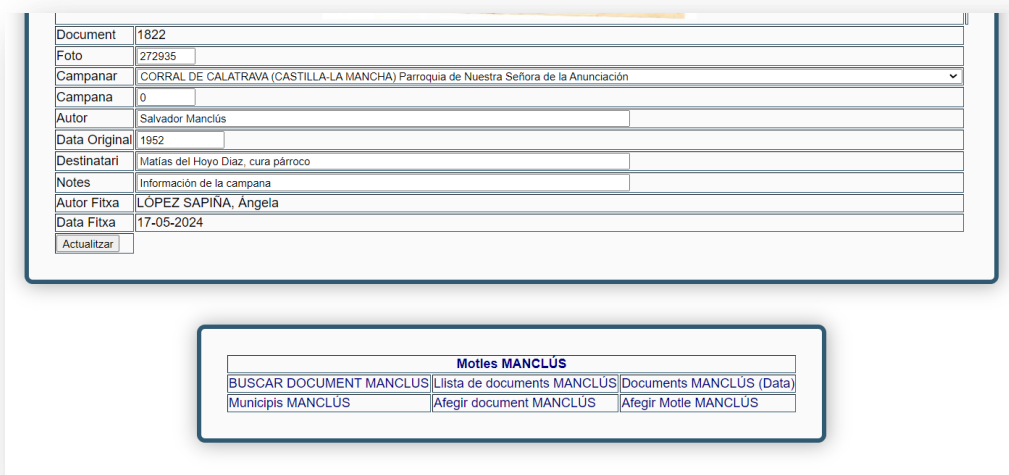
[Fig.9]Calaix amb les carpetes classificades i dins d'elles els documents.

Tot seguit, havíem d'avançar al següent pas. Aquest consistia en accedir a la pàgina web de Campaners, la qual presenta un accés restringit per a poder realitzar les fitxes de catalogació.

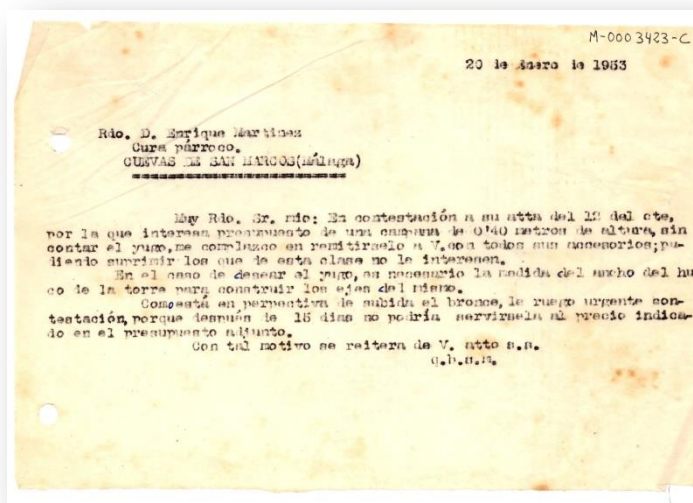

[Fig.10] Pàgina web de Campaners. Creació de la fitxa de catalogació.

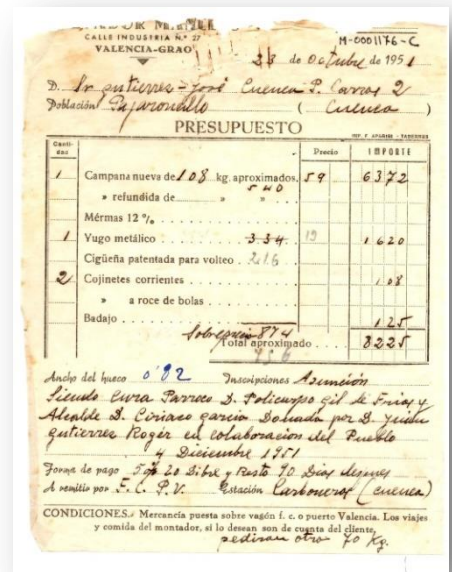
Una vegada dins, havíem d'elaborar les fitxes, per a cadascuna de les imatges que prèviament havíem digitalitzat. Primer, havíem de crear una fitxa introduint la numeració del document. Una vegada creada la fitxa corresponent, ja detallàvem la informació específica: a què campanar pertanyia el document; identificació de l'autor; registre de la data de creació del document; finalment, en el apartat de notes, introducció d'una descripció detallada del tipus de document, indicant la seua naturalesa i característiques particulars, a més, es proporcionava un resum del contingut, explicant de manera concisa però informativa el seu propòsit i els temes tractats.

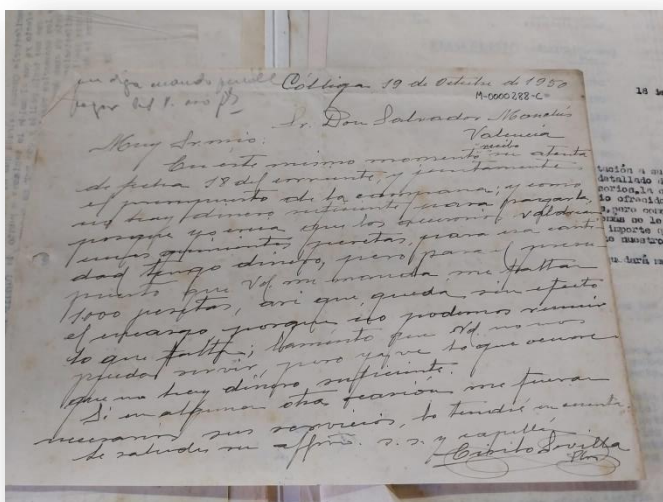
[Fig.11] Pàgina web de Campaners. Fitxa catalogràfica amb els diferents apartats que cal omplir

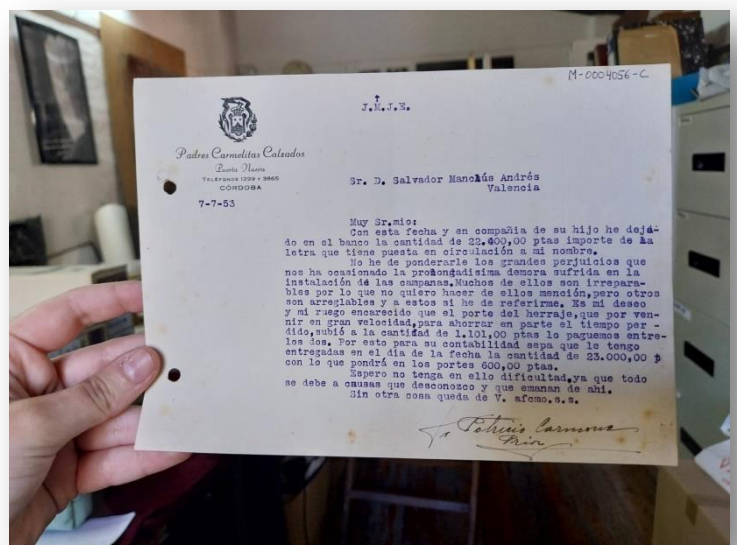
[Fig.12] Document informant del pressupost d'una campana, 1953.

[Fig.13] Pressupost, 1951.

[Fig. 14] Carta del 1950.

[Fig.15] Carta del 1953.

5. OBJECTIUS

- Un dels principals objectius de la realització de les pràctiques és complementar i aplicar de manera pràctica els coneixements teòrics adquirits durant els estudis acadèmics en el màster. Per tant, he pogut aplicar els conceptes apresos en un entorn real, permetent una comprensió més profunda i concreta de les matèries estudiades.

- També he tingut l'oportunitat de familiaritzar-me amb l'estructura organitzativa de l'empresa. Aquest coneixement abarca entendre la missió, visió i valors de l'organització, així com els seus processos interns i procediments.

La immersió en l'entorn laboral permet observar i participar en el treball diari, comprnent la coordinació i execució de les diverses funcions i responsabilitats dins de l'entitat. Per tant, l'experiència m'ha proporcionat una perspectiva integral del funcionament organitzacional per a futures posicions en l'àmbit professional.

- A més he pogut adquirir habilitats tècniques i professionals específiques que són essencials per a l'acompliment eficient en el camp laboral. Incloent el desenvolupament de competències tècniques relacionades amb l'àrea d'estudi, així com habilitats com la comunicació efectiva, el treball en equip, la resolució de problemes i la gestió del temps.
- Les pràctiques ofereixen l'oportunitat d'establir xarxes de contacte en la indústria, facilitant futures oportunitats d'ocupació i desenvolupament professional

6. CONCLUSIÓ. VALORACIÓ PERSONAL.

La meua experiència de pràctiques en l'Associació Cultural de Campanes de la Catedral de València ha sigut enriquidora i positiva en múltiples aspectes. Durant aquest període, he tingut l'oportunitat de submergir-me en el fascinant món de la preservació del patrimoni cultural, contribuint de manera activa en la digitalització i documentació de documents històrics d'incalculable valor.

Primerament, l'experiència ha enfortit la meua comprensió sobre la importància de la preservació del patrimoni i la necessitat de salvaguardar aquests documents per a les generacions futures. La digitalització d'aquests materials no sols assegura la seua conservació física, sinó que també facilita el seu accés i difusió, democratitzant el coneixement i promovent l'apreciació de la nostra història i cultura.

També, és important recalcar que el treball en l'associació m'ha permés desenvolupar i perfeccionar habilitats tècniques relacionades amb la digitalització i documentació d'arxius. Vaig aprendre el sistema de catalogació que utilitzaven, així com a aplicar metodologies eficients per a garantir la precisió i qualitat en el procés de digitalització.

La interacció amb l'equip de l'associació i la immersió en un entorn professional m'han brindat valuoses lliçons sobre el treball en equip, la comunicació efectiva i la gestió de projectes. Aquestes habilitats són fonamentals no sols per al meu desenvolupament professional, sinó també per al meu creixement personal. Considere que he tingut el privilegi d'haver tingut l'oportunitat de treballar directament amb aquests documents. Poder observar de prop la composició i les característiques de cada material ha sigut una experiència enriquidora. A més a més, he pogut aprendre i col·laborar en el sistema de digitalització que utilitzen per a preservar i catalogar cadascun dels seus materials. L'experiència ha estat especialment valuosa, ja que en un futur podria aplicar aquests coneixements i metodologies en el meu camp professional, tenint ja una comprensió pràctica del seu funcionament i els seus avantatges.

Finalment, les pràctiques en l'Associació de Campanes de València han sigut una experiència enriquidora que ha ampliat el meu horitzó professional i ha enfortit el meu compromís amb la preservació del patrimoni cultural. Agraïsc sincerament l'oportunitat d'haver format part d'aquest projecte i estic segura que els coneixements i habilitats adquirits m'acompanyaran en la meua trajectòria futura.